

חוגינו

יו"ל ע"י צעירי חוג חתם סופר זכרון מאיר ב"ב

גיליון י"ד

בהעלותך

אבות ג'

זמני התפילות לשבת

שחרית.....8:00

שיעור או"ח ממורינו

הרב שליט"א 12:30

מנחה גדולה.....1:15

שיעור חו"מ ממורינו

הדיין שליט"א 5:50

מנחה קטנה.....7:10

מעריב מוצ"ש.....8:27

זמני התפילות לחול

שחרית.....6:45

מנחה א' [בית שני]...7:00

מנחה ב'.....7:35

שיעור משנה ברורה

ממורינו הרב שליט"א

מעריב.....8:15

מתורת רבותינו

ויעש כן אהרן. פירש"י: מגיד שבחו של אהרן שלא שינה.

ידועה השאלה מהו השבח הגדול שלא שינה. מתרץ רבינו החתם סופר: א. איתא בגמרא שכהן שהקטיר קטורת פעם אחת לא נתנו לו להקטיר עוד פעם כי היה בזה סגולה לעשירות ורצו שכולם יזכו בזה, ולעומת זאת המנורה היא הסמל לתורה וכדאיתא בב"ב [כה:]: הרוצה להחכים ידרים והיינו המנורה שהיא בדרום, ושניהם היו באותו זמן בבין הערביים וכלשון הפסוק 'ובהעלות אהרן את הנרות בין הערביים יקטירנה', וזהו שבחו של אהרן שאע"פ שיכל לתת את הדלקת המנורה לאחר ולזכות בעשירות הוא לא שינה והעדיף את התורה על העשירות. ב. כשהיה אהרן אבל על מות נדב ואביהוא ואין דרכו של אבל באור וכדאיתא במדרש איכה 'דרכו של מלך בשר ודם כשהוא אבל מכבה פנסים', והיה אהרן יכול לתת לאחר להדליק דהרי זה כשר בזר ובכל זאת לא שינה אהרן והדליק בעצמו.

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה.

לכאורה המילה 'האיש' מיותרת. מתרץ רבינו הגאון ר' בנימין ואלף לעוו זצ"ל אב"ד ווערבוי בספרו שערי תורה שמנהג העולם שאדם שמשיע לזולתו רואה בזה סיבה להתגאות עליו. ובא הכתוב ומלמדינו שאף שמושה היה בגדר 'איש' שהוא משיע וכמו שכתב הכלי יקר בפר' בראשית ששם איש מורה על משיע ומשה היה נקרא איש כי גם הוא השפיע לכל העולם, ובכל זאת לא גבה ליבו ולא התגאה. ועל מי לא התגאה משה, על 'כל האדם אשר על פני האדמה' – אלו שהיו ונותרו על פני האדמה ולא עלו לשמים כפי שהוא עלה לקבל התורה. זו היתה ענוונותו המופלאה של האיש משה – למרות שהוא היה המשיע לאחרים ואף שזכה להתרומם מעל כל האדם, בכל זאת נותר עניו מכולם.

פרקי אבות

והמבזה את המועדות אין לו חלק לעולם הבא. [פ"ג מט"ו]

ברש"י בפר' אמור כתב שכל המבזה את המועדות כאילו חילל כל השבתות. שואל רבינו הגאון ר' יהודה אסאד וכי בגלל שביזה המועדות חילל השבתות. ותירץ שכל אחד ששומר שבת יתכנו שני סיבות למה שומר, או כי אחרי שבוע של עבודה צריך לנוח או ששובת כי כן ציוה הבורא. וכשמגיע מועד שהוא באמצע השבוע אפשר לבדוק זאת, שאם הוא שובת רואים שזה לקיום ציווי הבורא אבל אם הוא מבזה רואים שכל השבתות הם רק לצורכו. ולכן כל המבזה את המועדות כאילו חילל כל השבתות.

לעילוי נשמת

רבינו הגאון הצדיק ר' יצחק שלמה אונגר זצוק"ל

אב"ד חוג חתם סופר בני ברק

נלב"ע כ"ב סיון תשס"ד ללא זש"ק

לעילוי נשמת

רבינו הגאון הקדוש ר' שמעון סופר זצוק"ל הי"ד

בעל התעוררות תשובה ואב"ד ערלוי

נעקד"ה כ"א סיון תש"ד

גלב"ע כ"ג סיון תרכ"ו

רבנו הגאון רבי יודא אסאד זי"ע

אב"ד של רעמע. סעמניץ סערדאהלי. בעל שו"ת מהרי"א.

לרגלי יומא דהילולא. נפטר כ"ג סיון תרכ"ו.

קש שיבהגותו על כל ש"ס בבלי - הם שאלו מפיו והמעין הנובע ענה. בו בזמן נכנס לביהמ"ד בחור חדש שבא מרחוק לנ"ש להתקבל לתלמיד של רב המדינה. וירא כי שאלו את רבי יודא כמה פעמים נזכר מחלוקת אמוראים זו וזו בש"ס - ויען להם כפי דעתו כך וכך פעמים - הבחור האורח שמע את תשובתו - הוציא שעון זהב מכיסו - את זה אני נותן אם לא נזכר עוד פעמים מחלוקת זו - ויבתלו השומעים בראותם את האורה - ותהי מערכת כבי דת בינו ובין רבי יודא ויהננהו בהלכה והפסול הי עצום - וכותלי ביהמ"ד נודעזעו מהמערכת - וי בואו בפני הרב מרבנן בעל מהר"ם בינעט זי"ע ויגידו לו את אשר קרה - ויקרא להם רבם הקדוש ויסביר להם את שיטת הש"ס ובקשם להגיה דרך זו - ויותר לעסוק בהלכה האורה בעל שעון זהב הי רבנו הגדול כחד מקמאי רבי יואל רכניץ בעל שו"ת הריב"א אב"ד פאקש.

כאריות ונמרים הי תלמידי הרב מדינה בקיאים נפלאים ופקיצי שמיה - ויעל יודא על אחיו - רבנו הקדוש בעל מהרי"א הי ראש תלמידי הרב מדינה מרנא מהר"ם בינעט זי"ע. ויקנאו אחיו בו כי רבם אהבו מאוד. עלה בלבם להסיר חנו מאת רבם ויכתבו פלסטר וישיבוהו בין דפי הגמרא של רבם. כראות מרנא את המכתב דלטורים על רבי יודא - ציח קרא לי את רבי יודא אסאד - ובנוכחות כל תלמידי הישיבה אמר מרנא מהר"ם בינעט זי"ע - את אשר אוכרים על רבי יודא אסאד שהוא מחזיק ישיבה בלי רשות רבו - איסיף לך כהנה וכהנה - לך גאה רבי יודא אסאד ולך יאה, שנית מה שאמרו שאתה רבי יודא הולק על שיטת למדו של רבך - לך כשתר להלוק אם נראים הדברים בעיניך להלוק, כי לומד אתה תורה לשמה וכוננתך רצ. - ושלי שית נאמר שאתה עוסק בקבלה - מותר לך מותר לך - ולך יאות כי ראוי אתה לזה. מאן נתברך התלמיד הקדוש פאת רבו הקדוש והברכה המשולשת הי זאת נתקיימה במלואה כמות שיצאה מפי אור המצוחצח מרנא רב המדינה זי"ע. יודא אתה יודך אחיך נתקיימה ברבנו בעל מהרי"א כל גדולי ומצוקי ארץ צמדו לפניו שמעו קבלו והתחשבו בדעתו דעת תורה ויראת הי.

את תורת רבו ומדותיו הנעלות ויראת הי אוצרו לקח רבנו הקדוש מהרי"א וחזר לסי"ה רבו הגאון אב"ד סי"ה דאג לזיווגו ולשלחנו וישב רבנו הקדוש זי"ע על התורה בצנעה יתירה. אחרי שנים נבחר לאב"ד ברעמע.

קדוש הי הח"ס נהג כביד גדול במהרי"א - פעם עמד הח"ס בשעור שטובען בפ"ב המעיטרה בפני הישיבה ורבנו הקדוש מהרי"א נכנס - קראו קדוש הי הח"ס שלי עליכם רבי יודא אסאד - תלמידי הישיבה הסתוממו על רבם שקראו על שמו ולא כנהוג לקרוא רב של מקום פלוני - ויען הח"ס לא

אכן היה יהדות אינגרן דמות מיוחדת, בצביונה ביציבותה, ובשיטתה בדרכה הסלולה, יחידה במקרה לות רבבית עם ישראל - מי שלא ראה קהילת ישראל באונגרן בימי זהרותה לא ראה קהילת ישראל מימי - על מוסדותיה בשלושה עמודי עולם תורה ועבודה וגמ"ח - חכמי התורה. המוני עם, נשי ישראל עם נפשות ביהם כולם נושאי ארון הי - את כבוד שמים לעשות רצונו ית"ש בתוך ההיים היומיים, כל אחד בתנאיו והסגתו וערכו ברוח וגוף. הודות לגדולי עור לס מצוקי דור דור שראו ברוח קדשם את העתיד לבוא - ס"ם של נהי ככל הגוים בצביעות עד קיור מו המלא ר"ל - והם רועי ישראל הבחינו בעינם את המתרחש התאזרו חיל וקדמו את פני רעה בהודיעו לצאן מרציתם את דעת הי מצוות הי להתאחד ולהתי יחד אנשים ונשים וסף מסביב לדבר הי ואור החיים. והד כנהוג אשר ברתת קדושה הזכירו את שמו הי ניהו רבנו הקדוש רבי יודא אסאד בעל תשובת מהרי"א.

לבן עני ירא וחרד לדבר הי שלחו אמו, צדקה להגאון רבי פלאק סודיץ והלה מצא בנער רבי יודא קנקן מלא ישן וישלחוהו אל אחיו הגאון הצדיק רבי אהרן סודיץ אב"ד סי"ה. רבו זה נהי ליד ימינו של רבנו הגדול וישלחוהו לשמוע לקח מפי הרב מרבנן רבנו מרדכי בנעט זי"ע. אב"ד נ"ש והמי דינה קדוש הי הח"ס קרא אנפשי - ותהי אחריתי כמתו - על הוד קדושת הרב מדינה. בחקופה אחי רונה כתב הגאון פוסק הלכות בעל שו"ת מהר"ם רבנו שלר מרדכי הכהן מברעזאן על הי מגן אבות ממרנא מהר"ם בנעט זי"ע - שמעתי מפי זקני הר בנים כי כרנא בעל מגן אבות רשבה"ג רבנו מרדכי בינעט זי"ע הי ארוך בדורו כמו בעל רבנו תם בדורו. פעם עמד רבי יודא בכימ"ד של רבו בנ"ש ויב

בגבורה עילאה נתי הלוחם בס"ה עצמה היתה מל-
 חמה כבידה כי כמו בתוך קהילתו אשר אמרו בנתקה
 את מוסרותינו — רבנו הקדוש הרים בשאגת ארי'
 את סבכו — בתצות פּעסט ובשווקים השליכו גדולי
 ומצוקי ארץ את תיקוני החצות על חורבן בית ה'
 בכניות ובהשתפכות הנפש — כל יראי ה' מגדול
 ועד קטן קמו והתאספו בביהמ"ד ר' ובתי כנסיות שפכו
 שיהם לפני ית"ש שה' ישמע לקול תפלתם וירם קרן
 כשיחו ויסר את לב הנדחים שלא יסיתו אותם ושלא
 יפלו בידי מדיחים ומסיתים. שומעי קול ה' התאזרו
 לתפלה בצעקתם ורנתם. ומצוקי ארץ ה"ה שלוהי
 ישראל בעל כ"ס. בעל מהרי"א, בעל דברי ירמיה, בעל
 גורן דוד, הגאון רבי מאיר פערלס אב"ד קראלי, הג'
 און רבנו מנחם איש אב"ד אונגוואר זי"ע שמו דרכם
 לזינא לעמוד בפני המלך לעמוד לימין צדיק להושיע
 מידי אחים תועים כסיתים ומדיחים משהיתים עושי
 רשעה לעקור שם שמים מפי תשב"ר. עוד לא הי'
 כדבר הזה שיזדים יתקבלו בפני מלך בכבוד מלכים
 כמו שנתקבלו הנזי מלכי רבנן זי"ע. עד שהמלך
 קרא את המלכה באי וראי מלאכים באו אלינו. ויט
 חסד וה' שמע לרבבות לב נדכאים הכואבים את גלות
 מלכותו ית"ש ודואגים לנפש בניהם ובנותיהם לחנכם
 ברוח ישראל סבא קדישא. ותהי הרווחה. בדרכם חזרה
 התנהלו הצדיקים זה בזה לומר בזכות מי נענו —
 ויען בחיר ה. הכיט אשר אהב בדיחותא דרבנן —
 קא אמינא בזכות של רב מס"ה רבי יודא אסאד אשר
 לא פסק מלומר שמות מלאכים מאז יצאנו לדרך ז'
 — ומאין לו כל כך הרבה שמות של מלאכים —
 פוק וחזי מה שכתב האי קדוש רבנו ח"שה יוסף
 האפמן זי"ע ראב"ד פאפא בעיה"ק ירושתו — בספ
 דו הכהיר ונפלא על מס' ברכות מ' באר מ"ס חייט.
 וז"ל הק' שמעתי כמוריו ז"ל ב"מ תשרי מהרי"א
 דכל זמן שבני צדיקים ותלמידי גאונים קיימים וחיים
 וכל א' וא' נוהג בפידות טובות של אביו ושל רבו,
 וגם מזכירים ומספרים מדת והנהגות אביהם ורבו
 תם הרי הוא כאילו רבם ואביהם עודנו בחיים ולומד
 אותנו, אבל כשמתו בני הצדיקים ותלמידים או באותו
 זמן מתו גם אביהם ורבותם וכו' וכר' נמצא כל זמן
 שהי' ר' יוחנן קיים כשהעולם רואים אותו היו זוכרים
 את יעקב אבינו ומעורר היראה והשקת התורה וע'
 בודה בלבם, נמצא האי שופרא דר' יוחנן עשה פעולה
 גדולה בעולם וכו' — עי' בדברי קדשו בדף ד'
 הגאון העצום רבי אהרן שמוא' אסאד זצ"ל נבחר
 ממלא מקום קדשו — איש צנוע במדות נעלות —
 גדול בתורה אשר תשובות למאות נתחלפו בין אב
 ובנו שראו את החדשגא אסאד זי"ע וכו' —
 אכן כל זמן שבנים ותלמידים מתנהגים במידות
 אבותיהם ורבותיהם, מזכירים ומספרים מדת והתנהגו
 ת אבותיהם ורבותיהם — כאילו אבותיהם ורבותיה'
 הם עודנו בחיים ולומד אותנו — יהי כן ה' עמנו
 וזכות אותו זקן יעמוד לנו לשמור ולעשות עם זרענו
 עד עולם. וזאת אהבה וזאת אהבה וזאת אהבה
 זכותו יגן עלינו.

ככל רב הוא רבי יודא אסאד לא המקום מכבד אותי
 לכנוהו בשם רב של מקום פלוני, אלא ר' יודא אסאד
 מכבד את מקומו כי רב גוברייה והזהרו בכבודו.
 ויעבר לפעניך אך שם ה' ת"ה גדול בשם רבי
 צבי וגבור עצום אוהב פלפול ויהסס רבי יודא אסאד
 אם לקבל את הרבנות שם — ויאמר קדוש ה' הח"ס —
 יודא הארי יתגבר על הצבי — ויעל יודא עם ישי'
 בתו.
 רבנו הקדוש עלה ונתעלה פרישותו לא ידעה
 גבול מסירותו לכל דבר שבקדושה עלתה על כל —
 וטוהר לב הארי.
 או התקוממו הסלובקים ויעל ראש המורדים חורבן
 בשמו על סמנין בימי מתן תורה וחרבו שלופה בידו
 דוהר על סוס רוכב וידו המרשעת לפגוע בקדוש ה'
 בעל מהרי"א להדרת ובהלת בני קהילתו. ורבנו הק'
 דוש עומד בקריאת הלל — לעיני כל נקטעה יד
 הרשע ר"ל ויד ה' פגע בו — כראות הרשעים כי
 מנהיגם נפל ויברחו מקהל סמנין מבלי לפגוע כי
 זכות רבם הקדוש המחרי"א הצילם — והי לנס. מק'
 רוב זמרהוק באו להתברך מאותו צדיק יסוד עולם.
 פעם בימי הורף עז התאספו קהל סמנין בש"ק
 אהה"צ לתפלת מנחה ורבם הקדוש בראשם — אך
 השמש לא בא לפתוח את הביהכ"נ — וגשם זועף ירד
 והשמש בוש לבוא. הקהל רטן על השמש וידברו
 קשות. רבנו הקדוש פייסם, והגשם לא חדל —
 השמש בא ולרוץ מזלו שלח את מפתחות הביהכ"נ
 בביתו. הקהל כבר יצא מכליו — ויעמד רבנו הקדוש
 זי"ע על צדו של השמש ויצו לא לדבר ולחשוב סרה
 על השמש. וילך השמש שוב אל ביתו ולביש מזלו
 גם בביתו לא מצא את המפתחות. והקהל כבר נרטב
 ועמד בחוץ ולבם מלא על השמש. אחרי זמן סוף כל
 סוף נראה השמש כשהוא מזדרו לרוץ מפתח נותני
 להמו — רבנו הקדוש בעל מהרי"א מרחוק, בידיו
 אתת לו לא למור. בו ברגע נפל גג ביהכ"נ אל תוכו
 ברעש גדול. ויתמחו האנשים ועיניהם אל רבם הקדוש
 זי"ע — וידעו כי איש א' הוא.
 בחיר ה' בעל הכתב טופר בא מפ"ב המעיטרה
 לס"ה להכתרתו של רבנו בעל מהרי"א לאב"ד ס"ה.
 מאז בואו לעיר ה' שמה נתקדשה ס"ה והיתה מסדר
 פולין לתורה ויראה — קהילה שעמדה לתפארת, יהי'
 דה במינה בעירנותה, בהתלקחיותי — גם תפארתה
 עלגיה שההזיקה גדולי עולם בקרבה, ראשי בית דין,
 דיינייה חכמי תורה, בעלי תורה, משפחות מפוארות
 שעמדו לנס ולתפארת עד היום הזה — בעלי בתים
 גדולי תורה ובעלי מעש כמו איש צדיק רבי עזרי'א
 טובער ז"ל איש יקר רוח רבי ליב פשקוט ד"ל הי"ד
 שהיו למאורות לשרות מלאכתם התורתם וצדקתם מש'
 מרתם — יד ושם והם אפי' בהכמת הקבלה — ועוד
 ועוד — אך שרש וכתר של הקהילה המפוארה השם
 רבי יודא אסאד.
 בימי הקונגרס שהשטן עמד להשמיד כל קדש,
 שם את כל בכף להרשיע ולהכניע ולעקור שם שמים
 להשחית את כרם ה' מעולל זיוגק — אז יצא הארי

הגאון הצדיק ר' יצחק שלמה אונגר זצוק"ל

אב"ד חוג חתם סופר בני ברק – גלב"ע כ"ב סיון

רבינו נולד בעיר בעלעז בשנת תרפ"א כככור לאביו ר' אברהם צבי הי"ד מחבר ספר 'מחנה אברהם'. סביו ר' חיים אונגר היה תלמיד מובהק של הגאון ר' מנחם פרוסטיץ תלמיד החת"ס. הם התגוררו בעיר בעלעז עד שנת תרפ"ו אז קראוהו אנשי העיר קאפאוואר לכהן כרב העיר. אביו היה מיוודד עם שאר בשרו ה'ויגד יעקב' מפאפא ובהגיע רבינו למצוות נסע עמו להזמינו לבר מצוה על אף שידעו שאין דרכו לנסוע לשמחות, אולם כשבאו אליו והזמינוהו בחנו ה'ויגד יעקב' על מס' נדרים וביצה ולגודל התפעלותו מידיעותיו אמר: בשביל כזה בר מצוה בחור שוה הטרחה, ואכן נסע והשתתף בשמחתו. בתחילה למד בישיבת אביו ה'מחנה אברהם' ולאחמ"כ אצל הגאון ר' אשר אנשיל כ"ץ אב"ד סערדהלי ובהגיעו לגיל ט"ז גלה למקום תורה לפאפא לישיבת ה'ויגד יעקב'. הוא הוסמך להוראה עוד בבחרותו ע"י הגאון משימאני לאחר שבחנו על יו"ד ח"א עם פמ"ג וגם חלק נרחב מאו"ח. לאחר פטירת ה'ויגד יעקב' המשיך ללמוד בישיבתו תחת הנהגת בנו ה'ויחי יוסף'. כשלקחוהו למחנה ברגן-בלזן נתן לו אביו כמה דפי גמ' ממס' כריתות באומרו זה יציל אותך. לאחר שניצל נשא את נכדת הגאון ר' משה שמעון הלוי זצ"ל אב"ד פרוינקירכן כששדכנו ושושבינו היה הויחי יוסף מפאפא. בעלותו לארץ בשנת תש"ט השתכן בדיר יאסין [גבעת שאול] שם נתמנה לרב. עד שנת תשט"ז היה הגר"ש ואזנר זצ"ל מנהיג קהל חוג חתם סופר ומוסר שיעורים במקום ועם גידולה של קהילת חוג חת"ס הוחלט בשנת תשט"ז לחפש רב שיוכל גם להקים ישיבה לקהילה. [כבר היה גרעין ישיבה במקום בנשיאות אב"ד מטרסדורף זצ"ל]. בשבט תשט"ז הוא מונה בפועל לרב הקהילה, כשמיד החל במסירת השיעורים היומיים ערב ובוקר, כשישיעוריו ודרשותיו מלאים מפה לאוזן. הוא ביצר וחיזק את כשרות חוג חתם סופר שהיתה קיימת עוד לפני כן וסיפקה לחברים מוצרים כשרים למהדרין, ועמד בראשותה יחד עם הגר"ש ואזנר. הוא יזם את הקמת בי"ד זכרון מאיר בו ישב לדון את ישראל יחד עם הגר"ש ואזנר ואב"ד קהילתנו הגרי"צ ברנפלד ומרן הגר"נ גשטטר זצ"ל. בשנת תשכ"ב הוא הקים את הישיבה חוג חת"ס – מחנה אברהם [ע"ש אביו]. בשנותיו האחרונים הזדכך ביסורים וקיבלם באהבה עד שיצאה נשמתו בטהרה ביום כ"ב סיון תשס"ד. לא השאיר אחריו זש"ק. ת.נ.צ.ב.ה. [תולדותיו בארוכה נדפסו בספרו תורת איש].

טבת תשכ"ד. נואם בחנוכת הבית של האגף הצפוני.

נואם בבית מדרשינו בהכתרת הרב ברנפלד זצ"ל.

בשמחה עם מרן הדעת סופר והגר"ש ואזנר זצ"ל.

במסירת שיעור בשנה הראשונה לייסוד ישיבתו.

